

Kako najti in urediti nove društvene prostore, to je stvar novih načrtov in ljudi, ki ga vodijo. Zaupam pa, da načelno rešitev že nosim v glavi. Vsekakor je pred društvom odločilno obdobje, v katerem ga morata podpreti javnost in oblast, saj je za uresničevanje tako popularnega cilja — nov, sodobni kino — žrtvovalo in dalo od sebe, kar je največ moglo.

Inž. arh. Tone Mlakar

PERSPEKTIVE LJUDSKE KNJIZNICE V SKOFJI LOKI

O razvoju in delu Ljudske knjižnice v Skofji Loki je pisal že Branko Berčič v prvem letniku Loških razgledov leta 1954 (str. 174—176). Danes, po petih letih je knjižnica dosegla že tak razvoj, da je potrebno zopet pogledati nazaj na delo zadnjih let, ko je knjižnico v glavnem vodil Stane Pečar, in na bodoče delo, kajti knjižnico čaka velik razmah, ki ga pričakujemo s sprejemom zakona o knjižnicah, pa tudi zato, ker smo dobili nove prostore v domu Zveze borcev. Pogled nazaj nam kažejo naslednje statistične številke:

Leto	Število knjig	Število bralcev	Število obiskovalcev	Število izposojenih knjig
1954	5.098	1.441	6.655	14.604
1955	5.525	1.692	5.555	12.687
1956	5.866	1.799	4.726	12.085
1957	6.281	1.914	5.148	11.452
1958	6.706	2.069	5.148	12.479

Ti podatki nam kažejo, da se je delo v Ljudski knjižnici ustalilo, da knjižni fond sorazmerno narašča in da v zadnjem času zopet narašča število novih bralcev (2167) in izposojenih knjig. Tako smo letos julija izposodili 1056 knjig proti 510 knjigam lani. Knjižni fond se je letos povečal za 595 knjig, ki pa niso vse v Skofji Loki, ampak smo jih posodili tudi knjižnicam v Zmencu in v Poljanah. Knjižnica kot samostojna proračunska ustanova občinskega ljudskega odbora deluje torej uspešno že vsa leta po vojni, vsekakor pa jo čakajo v zvezi z novim zakonom, njenim razvojem in novimi smermi izobraževanja odraslih obširne naloge:

1. Knjižnica naj postane centralna ustanova te vrste, ki naj vodi vse knjižnice v občini. Zato je treba pripraviti vsaj štiri potujoče knjižnice (Poljane, Trebija, Reteče in Luša). Na Trati naj se delo pojača in poleg sedanje izposojevalnice ustanovi še čitalnica. Knjižnica in čitalnica na Trati naj postane kulturni center obširne okolice od Zabnice do Reteč. Ker delo ovirajo slabi in vlažni prostori, naj se knjižnica preseli v suhe sodobne prostore.

2. Ljudska knjižnica v Skofji Loki naj svojo dejavnost razširi s tem, da se ustanovi poseben oddelek za pionirje (pionirska knjižnica), ki bi posloval ločeno, prirejala naj bi razne krožke, srečanja s pisatelji itd. Ljudska knjižnica pa naj bi se postopoma in v zvezi s finančnimi možnostmi preuredila v knjižnico s svobodnim pristopom. Sčasoma bo treba urediti tudi oddelke tujih jezikov, posebno če bodo prihajali k nam tuji turisti. Že letos je bilo veliko povpraševanje po novih srbohrvaških knjigah. Glede na sedanji fond bi lahko uredili nemški, srbohrvaški in angleški oddelke. Postopoma pa še italijanskega in francoskega. V sodelovanju z Delavsko univerzo naj bi pri Ljudski knjižnici poslovala še posebna strokovna in politična knjižnica. Že ta razdelitev po strokah bi bila osnova za uvedbo svobodnega pristopa.

3. Čitalnica naj bi razširila izbor jugoslovanskih in tujih časopisov in revij. Postane naj zbirališče odraslih in ne samo mladine. Zvečer naj bi v čitalnici prirejali predavanja in debatne večere, organizirali gledanje televizijskih poučnih oddaj itd.

4. Vzporedno z razvojem Ljudske knjižnice, naj bi se pripravljala ustanovitev študijske knjižnice. Če naj bi Loka postala nekak študijski center in turistično mesto, bo v daljni prihodnosti potrebna tudi študijska knjižnica, ki ima vse možnosti za razvoj. Njen osnovni fond bi bila bogata muzejska knjižnica in knjižnica kapucinskega samostana z mnogimi inkunabulami.

Naj zaključim z željo, da bi bil čez nekaj let — ob dvajsetletnici — uresničen vsaj pretežni del teh načrtov in da bi postala Ljudska knjižnica v našem mestu poleg muzeja močan kulturni center, ki bi plemenitil, vedril in učil ter zblíževal bralce vse naše občine.

Janko Krek

OTVORITEV MUZEJA NA LOŠKEM GRADU

Ločani, zlasti muzejski sodelavci in ljubitelji, so že dolgo gojili željo, da bi loški grad postal reprezentančna stavba loškega mesta. Ta želja se jim je izpolnila v letu 1959. S 1. januarjem so se odprla vrata gradu in skozi nje so se v staro zgodovinsko stavbo pričele seliti muzejske zbirke iz puštalskega gradu. S tem je loški grad zaživel svojevrstno novo življenje: V muzejskih zbirkah je grajska in loška zgodovina znova oživela. Tako je grad postal kulturna ustanova, ki povsem odgovarja njegovemu značaju.

Preden pa sta loški grad in muzej pričela opravljati svojo novo funkcijo, je preteklo osem mesecev težkega in napornega dela. Muzejsko društvo in muzejska uprava sta vložila vse svoje moči, da so bili grajski prostori preurejeni za muzej in da so bile muzejske zbirke najsmotrneje razporejene in urejene. Dne 16. avgusta pa je bila slovesna otvoritev muzejskih zbirk na loškem gradu, povezana s proslavo dvajsetletnice obstoja loškega muzeja, ki je bil prvič odprt 27. avgusta 1959.

K otvoritvi so bili povabljeni vsi člani škofjeloškega muzejskega društva, zastopniki upravnih in političnih organov, družbenih organizacij, znanstvenih in kulturnih ustanov, prebivalci mesta Škofje Loke ter bližnje in daljne okolice. Razposlanih je bilo 700 vabil in 100 lepakov, v vseh lokalnih in republiških časnikih pa so bili objavljeni zadevni informativni članki.

Slavje se je pričelo ob devetih dopoldne. Predvideno je bilo, da bi se program odvijal na grajskem dvorišču, vendar je bil prireditveni prostor zaradi slabega vremena prestavljen v grajsko dvorano. Ta je bila do zadnjega kotička polna ljubiteljev muzejskega dela, skoraj prav toliko udeležencev pa je kljub slabemu vremenu vztrajalo na dvorišču, tako da se je dopoldanske otvoritve muzeja na loškem gradu udeležilo okoli tisoč ljudi. Med najvidnejšimi gosti so bili zvezna ljudska poslanca Boris Zihelr in Vladimir Logar, republiški ljudski poslanec in podpredsednik OLO Kranj Svetko Kobal, podpredsednik okrajnega odbora Zveze borcev v Kranju Milan Zakelj, sekretar občinskega komiteja ZKS v Škofji Loki Andrej Levičnik, podpredsednik občinskega ljudskega odbora Škofja Loka Janko Kokalj, akademiki dr. Milko Kos kot predsednik Zgodovinskega društva za Slovenijo, dr. France Stele in Gojmir A. Kos, predsednik Društva muzealcev in konservatorjev Slovenije dr. Anton Polenec, znanstveni sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Emilijan Cevc, ustanovni član loškega Muzejskega društva univ. prof. dr. Jože Rant in več profesorjev rojakov, ki so leta 1936 podpisali vlogo za ustanovitev loškega muzeja, zastopniki osrednjih, pokrajinskih in krajevnih muzejev, Boris Matajec in inž. Hugo Weis od Turistične zveze Slovenije in drugi.

Proslava se je odvijala po predvidenem programu. V znak pričetka je godba na pihala prosvetnega društva »Svoboda« pod vodstvom tov. Iva Gulića zaigrala na dvorišču nekaj koračnic v pozdrav udeležencem. Proslavo je pričel predsednik Muzejskega društva dr. Pavle Blaznik, ki je pozdravil vse navzoče in v kratkih besedah omenil namen slavja. Za njim je moški pevski zbor DPD »Svoboda« pod vodstvom tov. Staneta Svovljšaka zapel dve pesmi, eno narodno in eno partizansko. Slavnostni govor je imel prof. France Planina, ki je podal pregled delovanja muzejskega društva in muzeja v Škofji Loki ob dvajsetletnici njegovega obstoja (govor je objavljen spredaj na str. 59—66). Sledile so recitacije: Branko Berčič je prečital iz Tavčarjeve Visoške kronike odlomek, ki govori o srednjeveškem loškem gradu, dijaka Marko Vidmar in Ema Luštica pa sta recitirala nekaj odlomkov iz partizanske literature.

Za tem je tov. Svetko Kobal v imenu organizacije Zveze borcev v Škofji Loki spregovoril o delu za muzejski oddelek, ki prikazuje narodnoosvobodilno borbo in o njegovem pomenu:

»V okviru loškega muzeja otvarjamo danes tudi oddelek NOB ali bolje rečeno ljudske revolucije, ki je imel do sedaj svoje prostore v Domu Zveze borcev. Na-